

ΤΟ ΖΕΥΓΑΡΑΚΙ

ΔΙΗΓΗΜΑ

ὣς εἶχε παραξενέψει πολὺ ἡ ξαφνικὰ παντριά τῆς θείας μου, χήρας ἀπὸ χρόνια, μ' ἓνα γεροντοπαλικάρο. Κανείς δὲν τῆς ἔδωσε δίκαιο, γιατί εἶταν περασμένη στὰ χρόνια κ' εἶχε νὰ ζήσει.

Τὰ γράμματα ὁμως αὐτηνῆς εἶταν ὄλο δικαιολογίες καὶ μιλοῦσε γιὰ τὸ νέο της ἄντρα μὲ ἐνθουσιασμὸ μεγάλο. Εἶχε χάρες καὶ χάρες αὐτός, ἔλεγε, ἡ ὁμιλία του, τὰ φερσίματά του θαῦμα, θαυμάτων εἶνε. Μὲ τέτοιον ἄνθρωπο μπορεῖ κανείς νὰ ζήσει αἰώνια χωρὶς νὰ βαρεθῆι... Αὐτὰ ἔγραφε στὴ μάνα μου, στὴν ἀδελφή της δηλαδή. Καὶ ἡ μάνα μου ἔλεγε:

— Πάει, πάει ξαναμωράθηκε, δὲν εἶνε καλά!..

Μιὰ φωτογραφία του, ποὺ μᾶς ἔστειλε, μᾶς ἔδειξε τὴ μορφή του. Εἶταν κάτι ἄλλο ἀπ' ὅτι περιμέναμε νὰ δοῦμε. Μιὰ μορφή χοντρή, χοντρή, μὲ μάτια μικρά, γουρλωμένα καὶ λίγο λοξά. Ἄμ' ἡ φαλάκρα του! Ὁ ἀδελφός μου ἔλεγε, πὼς θάδινε λάμψη ἐκατὸ κεριῶν.

Μᾶς φαινόταν περίεργο, πὼς αὐτὴ ἡ μορφή ἡ πλαδαρή, νᾶχε χάρες καὶ ὁμιλία εὐχάριστη. Ἄλλὰ πάλι, ὅλα δυνατά!

Καὶ ξακολουθοῦσαν τὰ γράμματα τῆς θείας μου νᾶχουν πάντα τὸν ἴδιο τόνο, ἐνθουσιαστικό, ὅταν μιλοῦσε γιὰ τὸν ἄντρα της.

Βοῆκα τὴν εὐτυχία ἐπὶ τέλους, ἔλεγε, καὶ εἶμαι εὐτυχησμένη, εὐτυχησμένη!.. Ἄ, δὲν ξέρεις πόσο, πόσο!..

Καὶ ἡ μάνα μου ἔλεγε βάζοντας γιὰ οὐρὰ σ' αὐτά:

— Δὲν εἶσαι καλά, καϊμένη, πάει σουφυγε!.. Πάει τρε-

Ε. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΤΑΦΥΛΙΑ

λάθηκε!.. Ὁ θεὸς νὰ σὲ φυλάει ἀπὸ γερωντοέρωτες!.. Σιγασιές!..

Τὰ γράμματά της ποὺ εἶτανε στὴν ἀρχὴ συχνά, κόπηκαν ἔπειτα, καὶ κάθε τόσο μᾶς ἐρχόταν ἓνα. Ἀλλὰ ἐκεῖ, ὁ ἴδιος χαβᾶς. Ἡ θεία μου εἶταν ἐρωτευμένη!..

— Πόσο ἤθελα τὰ τοὺς δῶ, ἔλεγε ἡ μητέρα μου, νὰ δῶ τὰ χάλια τους!..

Κ' ἐγὼ ἔλεγα τὸ ἴδιο. Ἀλλ' ἐγὼ ἔλπιζα νὰ τοὺς δῶ γρήγορα.

Ἔνας ἀπ' τοὺς ἀδελφούς μου, ὁ τρίτος, θὰ πήγαινε στὴν Ἀθήνα νὰ γραφτεῖ στὸ Πανεπιστήμιο. Καὶ θὰ πήγαινα κ' ἐγὼ μαζύ του. Εἶταν ὅλος διόλου ἄβγαλτος, παιδὶ τοῦ σπιτιοῦ καὶ τοῦ βιβλίου, καὶ οἱ γονεῖς μας δὲ θέλανε νὰ τὸν ἀφήσουνε μόνο. Ἐγὼ θὰ προσπαθοῦσα νὰ βρῶ ἐργασία σὲ καμμιά ἐφημερίδα. Καὶ δὲν εἶταν ἡ πρώτη φορὰ ποὺ θὰ πήγαινα στὴν Ἀθήνα, εἶχα ξαναπαίει, γιὰ νὰ βγάλω κάποια σχολή, ἀλλὰ τᾶκανα ρόϊδο...

Ὁ ἀδελφός μου γράφτηκε στὴν Ἱατρικὴ. Αὐτὸ τῷθελε προπάντων ἡ μάνα μας, τὸν ἤθελε γιατρό.

Ἀπὸ καιρὸ ἡ μάνα μας τὸν ἀδελφὸ μου αὐτὸν τὸν ἤθελε γιατρό, κ' ἔτσι τὸν φώναζε. Τῶνομά του ποτὲ δὲν τῶλεγε σὰ νὰ τῶχε ξεχάσει.

— Γιατρέ, ἀκούγατε νὰ φωνάζει, ἔλα γρήγορα νὰ φᾶς! Γιατρέ ἔλα νὰ πᾶς μιὰ στιγμὴ στὸ μπακάλικο... Καὶ αὐτὸς τῶχε ἀποφασίσει νὰ γίνεῖ, ἢ καλύτερα, νόμιζε πῶς εἶταν κ' ἔπαιρνε καὶ ὕψος γιατροῦ. Εἶχε μάθει κέρριχνε βεντουῦζες, καὶ ὅταν εἶχε κανεὶς ἀπὸ μᾶς ἀνάγκη, αὐτὸς παρουσιαζόταν εὐχαριστημένος μὲ τὰ ποτηράκια καὶ τᾶλλα. Θὰ δικαιολογοῦσε τὸν τίτλο...

Καὶ τῶνομά του αὐτὸ δὲν εἶτανε μόνο γνωστὸ στὸ σπίτι μας, ἀλλὰ καὶ στὸ σχολεῖο, στὴ γειτονιά, παντοῦ. Ὅλοι ἔτσι τὸν φώναζαν, γιατρό. Ὁ πατέρας μας ὅμως, ἔλεγε:

— Γιατρός!.. Ἐχει γοῦστο ἀντὶ γιατρός νὰ γίνῃ παπουτῆς. Καὶ θὰ τοῦ μείνει μόνο τῶνομα. Ἔτσι εἶναι κ' ἓνας στὴν ἀγορὰ ποὺ τὸν φωνάζουν γιατρό, ἐνῶ πουλᾶ ψάρια! Τὸ ἐπίθετό του εἶναι ἄλλο. Κάτι τέτοιο, θὰ τοῦ συνέβηκε κι' αὐτουνοῦ!..

Στὸ σπῖτι τῆς θειᾶς μου διαστάσαμε νὰ πᾶμε καὶ πέρασαν τρεῖς μῆνες πὸν μέναμε στὴν Ἀθήνα, καὶ δὲν εἶχαμε πατήσει. Ἡ μάνα μας μᾶς μάλωνε γι' αὐτὸ στὰ γράμματά της.

Μιά μέρα ἐλάβουμε ἐπιστολὴ τῆς θειᾶς μας. Σχεδὸν μᾶς ἔβριζε πὸν δὲν πῆγαμε νὰ τὴ δοῦμε. Καὶ ἀναγκαστήκαμε νὰ πᾶμε.

Εἴταν Κυριακὴ, κῆκανε ἓνα κρύο διαολεμένο. Τὰ δόντια τοῦ ἀδελφοῦ μου χτυποῦσαν, χοροπηδοῦσαν...

— Μὰ τί κρύο εἶνε αὐτό!..

— Καὶ ποῦ νὰ δῆς ἀκόμα!

Μιά μικρὴ δουλίστα μᾶς ἀνοιξε. Εἴταν καὶ οἱ δυὸ ἐπάνω, καὶ ἡ θειά μας καὶ ὁ ἀντρας της...

Ἀπὸ πάνω κείνη τὴ στιγμὴ ἀκούστηκε μιὰ φωνὴ ἀντρῆ-κία νὰ ῥωτᾷ:

— Μὰ ποιός εἶνε;

Κοίταξα κ' εἶδα μιὰ κεφάλια, τὴν κεφαλὴ τὴ γνωστὴ ἀπ' τὴ φωτογραφία, νά'χει φανῆ ἀπὸ ψηλά.

— Οἱ κύριοι σᾶς θέλουν... ἄρχισε νὰ λέη ἡ δουλίτσα, πὸν στεκότανε στὴ μέση τῆς σκάλας.

Εἶπα τ'ὄνομά μας, καὶ ἅμα τᾶκουσε:

— Βρέ, βρέ! ἐπὶ τέλους ἤρθατε! Ἐλάτε πάνω γρήγορα!..

Βρέ, βρέ, βρέ!.. Ἐπὶ τέλους ἤρθατε!.. Ἄ, μὰ τὸ θεό, ἔπρεπε νὰ σᾶς πιάσω ἀπ' ταῦτί!.. Μὰ πρόσκληση θέλατε!..

Ἐμεῖς ἀνεβαίναμε τὴ σκάλα καὶ αὐτὸς ἔλεγε...

— Βρέ παλιόπαιδα, μᾶς εἶπε κουνώντας τὰ δυὸ του χέρια ἅμα ἀνεβήκαμε, δὲ μοῦ λέτε πρόσκληση θέλατε; Εἶνε ντροπὴ!.. Ναί, ναί, εἶνε ντροπὴ!.. Ἄστα, ἄστα!.. Εἶνε ντροπὴ!.. Ἐλα τώρα, σᾶς συγχωρῶ... Τί κάνετε; ; Αὐτὸς εἶναι ὁ γιατρός, ὁ γιατράκος;.. Καὶ σὺ γιατράκο μου νὰ φερθεῖς ἔτσι;.. Δὲν τὸ πιστεῦα ἀπὸ σένα!.. Ἐλα τώρα, περάστε ἀπὸ μέσα... Ἡ θειά σας τώρα... Ἄντε γιατράκο μου! Ἐλα καθῆστε!..

Τάπητες παχεῖς εἴτανε στρωμένοι κάτω, καὶ στοὺς τοίχους μικροὶ μὲ παγώνια καὶ λεοντάρια... Κ' ἔκανε ζέστη δυνατὴ. Σὲ μιὰ γωνιά ἔκαιε θερμάστρα.

Τ'ὄξερα αὐτὸ τὸ δωμάτιο, αὐτὸ τὸ σπῖτι, εἴταν τῆς θειᾶς

μου, ἢ καλύτερα τοῦ ἀντρα της τοῦ πεθαμένου. Εἶχα ἔρθει ἀρκετὲς φορές, ὅταν ἔμενα στὴν Ἀθήνα. Καὶ ἡ ματιά μου ζήτησε, καθὼς κάθισα, μιὰ φωτογραφία μεγάλη, ποὺ κρεμώταν πάνου ἀπ' τὸν καναπέ. Ἡ φωτογραφία δὲν ὑπῆρχε τώρα, καὶ στὴ θέση της κρεμώτανε μιὰ ζωγραφιά ποὺ παρίστανε δάσος χιονισμένο, ἐλάφια...

— Γιὰ νὰ φωναῖξω τὴ θειά σας, γιατί αὐτὴ σηκώνεται ἀργὰ καὶ θάνε ἀκόμα στὸ κρεβάτι...

Καὶ ἀνοίγοντας μιὰ πόρτα ἐφώναξε :

— Περιστερούλα!..

— Τί, τί εἶναι; ἀκούστηκε ἀπ' τὸ βάθος μιὰ φωνὴ γυναικεία.

— Σηκώθηκες;

— Ὁχι, περιστερούλη μου. Θέλεις τίποτα;

— Ἄντε σήκω, περιστερούλα μου, γιατί ἦρθανε ἐπὶ τέλους, ξέρεις ποιοὶ ἦρθανε... Τὰ παλιόπαιδα!..

Ὁ περιστερούλης εἶτανε πὶὸ χοντροὺς ἀπ' ὅτι τὸν εἶχα φαντασθῆ. Εἶχε κάτι χέρια μακρὰ καὶ τριχωτὰ σὰν Οὐραγκοτάγκου καὶ πόδια κοντά. Μὰ εἶχε πολὺ τοῦ Οὐραγκοτάγκου. Ὅσο τὸν κοίταζα εὗρισκα ὁμοιότητες μεγάλες. Καὶ φοροῦσε μαῦρα ροῦχα λεκιασμένα μὲ πολὺ κοντὰ τὰ μαίνια, καὶ εἶτανε δίχως κολάρο.

Ἡ φαλάκρα του ἔλαμπε...

— Μήπως εἶναι τοῦ μακαρίτη καὶ τὰ φορεῖ στὸ σπίτι, γιὰ νὰ μὴ χαλᾷ τὰ δικά του; σκέφτηκα κοιτάζοντας τὸ μαῦρο ζακέ.

Ὁ μακαρίτης θεῖος εἶταν πολὺ ψηλός...

Ἐκλείσε τὴν πόρτα καὶ μᾶς πλησίασε:

— Ναί, τώρα, τώρα σηκώνεται, μᾶς εἶπε. Καὶ νὰ λάβετε ὑπὸ σημείωση, ὅτι ἐγώ, ἐγὼ δὲν τὴν ἀφήνω νὰ σηκωθῆ, δὲν τῆς τὸ ἐπιτρέπω!.. Ἐγὼ ἔχω τὴν ἰδέα, ὅτι πρέπει ἡ γυνὴ ν' ἀναπαύεται καὶ ὁ ἀντρας νὰ σηκώνεται νὰ τρέχῃ νὰ δουλεύει!.. Τί λὲς ἐσύ, γιατράκο μου, δὲν ἔχω δίκαιο;..

— Πῶς... τοῦ ἔκανε ὁ ἀδελφός μου σοβαρά, ὑψώνοντας καὶ τὰ φρίδια του.

Κούνησε ὁ χοντροθεῖος τὸ κεφάλι του, πῆγε ἓνα βῆμα

πίσω, μᾶς κοιτάξε ἀπὸ πάνω ὡς κάτω, καὶ περπάτησε βάζοντας τὰ δυὸ του χέρια πίσω. Στάθηκε μετὰ δυὸ, τρία βήματα.

— Μὰ γιὰ γιατρὸς δὲν πᾶς, γιατράκο; .. ρώτησε φέροντας τὰ δυὸ του χέρια ἔμπρός, στὸ στήθος του, μὲ τὶς παλάμες ἀνοιχτὲς πρὸς τὰ ἑπάνω.

— Ναί...

— Καὶ γιὰ κοίτα!.. Μὰ ἐγώ... Δὲ σὲ ρώτησα... Μὰ δὲ φταίω!.. Ξέρω κ' ἐγὼ τί ἔχω σήμερα... Γιὰ πάρτε ἓνα τσιγαράκι... "Αντε, γιατράκο μου, μὴ ντρέπῃσαι... "Ὅχι, ὄχι, πάρε, πάρε!.. Δὲν καπνίζεις;.. "Ἀλήθεια τὸ λές; "Ἄ, δὲν καπνίζει, καλὰ τότε, ἐγὼ δὲν βιάζω κανέναν νὰ καπνίσει. "Ἐσύ;.. Οὐμ, καπνίζεις ἔσύ!.. "Ἐλα τότε, πάρε, τί κάθῃσαι;.. "Ἐτσι νιέ!.. "Ἄς εἶμαι θεῖός σου, ἐγὼ δὲν τὰ κοιτάζω αὐτὰ, ἐγὼ τᾶχω αὐτὰ... Καὶ πρέπει νὰ λάβετε ὑπὸ σημείωση ὅτι ἐγὼ τὸ κάπνισμα δὲν τὸ θεωρῶ ὅπως οἱ ἄλλοι κακό. Σοῦ λένε κακό εἶναι νὰ καπνίζει παιδὶ μπρὸς στὸν πατέρα!.. Τί κακό; Νά, καπνὸ βγάζει ἀπ' τὸ στόμα του!.. Γιὰ πού τᾶχω τὰ σπύρτα... "Ἄ, νᾶτα!.. "Ἐλα τώρα, ἀναψε, σοῦ λέω!.. "Ἐτσι!.. Πρέπει νὰ λάβετε ὑπὸ σημείωση ὅτι αὐτὰ ἐγὼ τὰ... τὰ γράφω στὰ παλιά μου παπούτσια!..

— Σὰν καλὸς ἄνθρωπος εἶνε, σκέφτηκα.

"Ἐφερε τὸ τσιγάρο του στὸ στόμα καὶ ρούφηξε. "Ἀπ' τὰ δυὸ του ρουθούνια βγήκε καπνὸς ὅπως τοῦ μυθικοῦ θηρίου. Μόνο φλόγα πού δὲν ἐφάνηκε. Κούνησε τὸ κεφάλι του καὶ χωρὶς νὰ μᾶς κοιτάξῃ, εἶπε:

— Εἶνε σπάνιος καπνός!..

Καὶ πῆγε καὶ ξαπλώθηκε σὲ μιὰ πολυθρόνα.

— Δοιπόν, γιατράκο μου, εἶπε στρέφοντας στὸν ἀδελφὸ μου, τί λέγαμε;.. Μὰ στάσου, κάτι ἤθελα... τί ἤθελα!.. "Ἄ, ἄ, νά, τὸ βρῆκα!.. Γιὰ πὲς μου, γιατράκο μου, ποιανὸς ἔχει καθηγητᾶς, δασκάλους πῶς τοὺς λένε;.. Τοὺς ξέρω ὅλους, ἀλλὰ πού ἐγὼ... Νομίζεις κάθουμαι ἐγώ;.. Μπά, κολοκύθια!.. Γιὰ πὲς μου;..

"Ὁ ἀδελφός μου τοῦ ἀράδιασε λιγα ὀνόματα.

— "ὦ, ὦ! ἔκανε αὐτὸς χτυπώντας τὰ δάχτυλά του σὰ νὰ

χόρευε, ἢ ἐτοιμαζότανε νὰ χορέψῃ κάποιον ἑλληνικὸ χορὸ, ὁ Νιστερᾶς, ὁ Πρέφας!.. ὦ, ὦ!.. Καὶ τοὺς εἶχα λησμονή-
σαι ὅτι εἶταν καθηγηταί!..

— Τοὺς ξέρετε; ρώτησε ὁ ἀδελφός μου.

— Αὐτοὺς ἂν ξέρω!..

Καὶ ὁ χοντροθειὸς ἐγέλασε.

— Δὲ μοῦ λές, γιατρόκο μου, γιὰ τί μὲ περνᾶς καὶ ρωτᾶς
ἂν τοὺς ξέρω!.. Αὐτοὺς ἂν ξέρω; Καὶ τ' εἶνε αὐτοί;.. Αὐτούς,
παιδί μου, νά, ἔδῳ τοὺς παίζω, στὰ δάχτυλά μου!.. Ὅχι ἂν
τοὺς ξέρω!.. Καὶ νὰ λάβῃς ὑπὸ σημείωση...

Τὸ ἔμπασμα τῆς γυναίκας του τὸν διέκοψε.

Φοροῦσε αὐτὴ μιὰ ρόμπια τριανταφυλλένια μὲ ἄσπρες
ρίγες.

Περίμενα νὰ τὴ δῶ ἀδύνατη, γερασμένη, καὶ τὴν εἶδα
παχουλὴ, ἀνθηρά...

— Παλιόπαιδα, παλιόπαιδα, ἔκανε, τ' εἶνε αὐτὰ ποὺ μοῦ
κάνατε;.. Ἄ, δὲν πρέπει νὰ σᾶς δώσω τὸ χέρι! εἶμαι πολὺ
θυμωμένη μαζί σας!

— Μωρὲ τοὺς τᾶψαλα γώ, τοὺς ἔδωσα ἓνα τράκο, εἶπε
καὶ ὁ ἄντρας της.

Κάναμε νὰ δικαιολογηθοῦμε...

— Σωπάτε, εἶστε ἀδικαιολόγητοι!.. Γιὰ πρώτη καὶ τελευ-
ταία φορὰ ὅμως σᾶς δίνω τὸ χέρι... Καὶ σὺ... Τὶ μαθαί-
νετε ἀπὸ πέρα;.. Κ' ἐγὼ πῆρα τώρα, τώρα γράμμα ἀπ' τὴ
μητέρα σας. Τῆς τᾶχω γράφει ὅλα, δὲν τᾶφησα!.. Παλιό-
παιδα!.. Ἀκοῦς στὴ θειά τους νὰ μὴν ἔρθουνε!.. Καὶ γιὰ
κοίτα τους γινήκανε ἄντρες!.. Καὶ καλὰ αὐτὸς εἶτανε μεγά-
λος!.. Τοῦτος ἔδῳ, ποὺ εἶταν τόσοσ δά, ἓνα κούτσικο! Ὁ
γιατρός!..

Ἡ ρόμπια της ποὺ εἶταν ἀνοιχτὴ πολὺ, ἄφρινε νὰ φαίνον-
ται λαιμός, στῆθος παχουλό, κάτασπρο...

— Μὰ τί νὰ τοὺς δώσωμε τώρα;.. Μὰ ἔτσι τοὺς ἄφησες
ἔσὺ, δὲν τοὺς περιποιήθηκες διόλου!..

— Ποιὸς τὸ λέει!..

— Ἐνα καφεδάκι τοῦλάχιστο...

Ἐμεῖς ἀρνηθήκαμε, ἀλλ' αὐτὴ σηκώθηκε.

— Ὅχι, πρέπει νὰ πάρετε κάτι... ἓνα γλυκό.

Καὶ ἄνοιξε τὸ μπουφὲ καὶ μᾶς ἔφερε δυὸ πάστες.

— Ἔλα, θὰ τὶς φάτε!.. Ἄκους νὰ τοὺς ἀφήσεις ἔτσι!..

— Μὰ πάλι θὰ σοῦ πῶ, περιστερούλα μου, πὼς δὲ φταίω γώ!.. Δὲν τὸ θυμήθηκα! Καὶ νὰ λάβεις ὑπὸ σημείωση, ὅτι ἔμεῖς πιάσαμε κουβέντα. Καὶ μάλιστα νὰ σοῦ πῶ, τοὺς ἔλεγα γώ, κάτι σοβαρό... Μὰ τί τοὺς ἔλεγα;..

— Γιὰ τὸ πανεπιστήμιο καὶ τοὺς καθηγητάς, τοῦ εἶπε ὁ ἀδελφός μου μὲ γεμᾶτο στόμα ἀπὸ πάστα.

— Ναί, ναί, αὐτό!.. Βλέπεις;.. ἴσα ἴσα πὸν φροντίζω σὰν πατέρας γι' αὐτούς!.. Ἐγὼ τοὺς ἔλεγα... νά, πάλι τὸ λησμόνησα...

— Γιὰ τοὺς καθηγητάς...

— Ἄ, ναί, τοὺς ἔλεγα, πὼς αὐτοὺς τοὺς ξέρω σὰν τὰ μῆλα καὶ τὰ σῦκα, ἀπὸ μιὰ φορὰ κ' ἕναν καιρό!.. Καὶ ὅταν θέλω τοὺς χορεύω γὼ ἔτσι στὰ δάχτυλά μου!.. Λοιπὸν, ἐγὼ δὲν ξέρω λόγια, τὰ λόγια εἶναι φτώχεια!.. Ἐγὼ ἔμαθα νὰ λέω τὰ μῆλα, μῆλα καὶ τὰ σῦκα, σῦκα!..

— Λοιπὸν τί τοὺς εἶπες γιὰ τοὺς καθηγητάς;..

— Ἄ, ναί, τοὺς εἶπα νὰ μὴ ντραποῦνε ὅταν ἔχουν ἀνάγκη, νᾶρθουν σὲ μένα καὶ γὼ τοὺς κανονίζω!..

— Ναί, ναί, νὰ μὴ ντραπῆτε καὶ νὰ τοῦ πῆτε ὅ τι θέλετε γιὰ τοὺς καθηγητάς σας...

— Νὰ ντραποῦν! θᾶνε κουτοί! Ἐγὼ τοὺς εἶπα, τοὺς χορεύω αὐτοὺς ὅλους στὸ ταπί!.. Ἄσε πὸν ἔχουμε καὶ ἄλλες σκάλες μεγαλύτερες... Ἐχουμε πόρτες ἄλλες μεγάλες... Γι' αὐτὰ κλαίγεσαι; Ὅταν θέλω γώ, τοὺς κάνω καὶ χορεύουν ὅλοι στὸ ταπί!.. Γιὰ τέτοια...

Ἡ θεία μας στράφηκε καὶ μᾶς εἶδε:

— Μὰ ξέρετε τί διάβολος εἶναι; Διάβολος σωστός!..

Ὁ χοντροθεῖος γύρισε σ' αὐτή:

— Μὰ τί ἄλλο δὲν τὸ λές; Ὅτι τοὺς ξέρω ὅλα τὰ δικά τους καὶ ἅμα θέλω τοὺς βγάξω τᾶπλυτά τους ἔξω...

— Ἄ, ἄ, ναί, ναί, κι αὐτό!.. Αὐτὸς παιδιὰ μου εἶναι σὰν ἐκεῖνες τὶς παλιοεφημερίδες...

— Βρέ!.. ἔκανε ὑψώνοντας τὸ χέρι του, εἶπες εφημερίδες!..

Γιὰ κοίτα καὶ τὸ λησμόνησα!.. Μὰ ἐσὺ δὲν ἠθέληες νὰ πᾶς σ' ἔφημερίδα;.. Πῆγες;.. Καὶ σὲ ποιά; Στὴν ἔφημερίδα ὁ Πάγος. Καὶ γιατί νὰ πᾶς ἐκεῖ; Βρὲ παιδί μου, δὲν ἐρχόσουν σὲ μένα!.. Νὰ τὰ λάθη!.. Αὐτὰ εἶνε λάθη!.. Ἄν κιαυτόνα, ποῦ εἶναι διευθυντῆς, τὸν ξέρω καλά. Μὰ τί νὰ τὸν κάνεις, δὲν ἔχει κυκλοφορία. Τί, ἔχει;.. Ξέρω γὰρ ἂν ἔχει καὶ ἂν δὲν ἔχει, μὴ σὲ γελοῦν!.. Ἐγὼ θὰ σ' ἔβαζα στὴν Ἐφημερίδα τῶν Εἰδησέων... Ναί, ναί, στοῦ Καλοῦ-
 τση. Μὲ τὸν Καλοῦτση ξέρεις πῶς εἴμεθα;.. Νά...

Ἐνωσε τοὺς δυὸ δείχτας τῶν χερῶν του καὶ τοὺς ἔτριψε.

— Τί κρίμα! βλέπετε τί πάθατε νὰ μὴν ἔρθετε; μᾶς εἶπε ἡ θειά μου. Μὲ τὸν Καλοῦτση εἶναι ἀχώριστοι.

— Εἶχα πάει πού λές, περιστερούλα μου, μὰ φροῶ στοῦ Καλοῦτση. Τὸν βρήκα κ' ἔγραφε. Ἐγὼ ἠθελα νὰ τὸν πάρω γιὰ νὰ τὸ ρίξουμε λιγουλάκι ἔξω. Ξέρεις, περιστερούλα μου, τὸ λιγουλάκι τὸ δικό μου;.. Νύχτα καὶ μέρα γλέντι. Ναί. Μαζονόμαστε τότε στὴ μύρα τοῦ Καραλή. Βρὲ τί γινόταν ἐκεῖ!.. Κ' εἴμαστε ἕνας κ' ἕνας!.. Κάτι παιδάκια!.. Μὰ καὶ τί τοὺς ἔφκιαχνα γώ!.. Μὲ φοβόντουσαν σὰν τὸ διάολο! Μιὰ βραδιά, νὰ δεῖτε, τί τοὺς φκιαχνω. Εἴταν ἀποκριές. Περνοῦν κάτι κοκονίτσες ντυμένες μασκαράδες καὶ μᾶς χτυποῦνε τὰ τζάμια. Σηκώνεται μὲ μιᾶς ὅλη ἡ παρέα μου κ' ἔξω. Ἐγὼ ἐκεῖ. Περιμένω ν'ἀρθουν. Ποῦ! Εἶχαν πιάσει ψιλὴ κουβέντα οἱ κύριοι: Ἄ, λέω σταθῆτε νὰ δεῖτε τί θὰ σᾶς φκιαῶ γώ!.. Καὶ τί τοὺς κάνω; Τοὺς ρίχνουμαι, μάτια μου, στὸ φαί τους! Νά, καὶ τὰ τέσσερα πιάτα!.. Κ' εἴταν ἀγγιχτα...

— Μὰ τί ἔχει κάνει, τί ἔχει! Ν' ἀκούσετε τὰ θαύματά του! εἶναι διάολος, διάολος σωστός!.. μᾶς εἶπε ἡ γυναῖκα του.

Εἶπαμε λίγα ἀκόμα. Τὸ ρολοῖ, ἕνα κρεμαστό, χτύπησε. Εἴτανε μεσημέρι. Σηκωθήκαμε.

— Ἄν εἶχαμε καλὸ φαί θὰ σᾶς κρατούσαμε, εἶπε κείνος.

— Ἄ, δὲ μᾶς μέλει... ἔκανε ὁ ἀδελφός μου.

— Ἄλλοτε, ἄλλοτε νάχουμε καλό...

Κάθε τόσο πηγαίναμε. Ἄν καὶ δὲ μᾶς εὐχαριστοῦσε, ἀλλὰ τί νὰ κάναμε; Αὐτὸς φαινότανε νὰ χαίρεται, ὅταν μᾶς ἔβλεπε.

Και διηγόταν πάντα, μᾶς ἔλεγε πολλά. Ἀλλὰ καὶ σχεδὸν πάντα θὰ λησιμονοῦσε τί ἔλεγε καὶ θᾶπαιρνε ἄλλο δρόμο, σᾶλλη ἱστορία ἔπεφτε. Μὰ καὶ ὅταν δὲν τὸ λησιμονοῦσε, θὰ τᾶφινε ἀτελείωτο. Περίμενες ν' ἀκούσης τέλος, μπά, τίποτα! Θ' ἔναβε τσιγάρο, ἢ θ' ἄρχιζε ἄλλη ὁμιλία.

Δυὸ φορὲς στὴν ἀρχή, μᾶς ἐκρατήσε καὶ φάγαμε μαζί τους. Ἀλλ' ἄς ἔλειπε. Τὴ δεύτερη μαλιστα φορὰ ἔφυγα πεινασμένος. Καὶ μοιράζε αὐτὸς τὸ φαί. Μὰ δὲν ξέρω πόσες φορὲς κείνη τὴν ἡμέρα, θὰ εἶπα καὶ ξαναεἶπα:

— Ἀπὸ φαγᾶ τρῶς, ἀπὸ λιμάρη ὄχι!..

Ἀπὸ τότε κατάφερα τὸν ἀδελφὸ μου νὰ φεύγουμε μόλις βλέπαμε πὼς εἶταν ἐντεκάμιση. Εἶπα, κατάφερα, γιατί στὸν ἀδελφὸ μου δὲ φαινόταν τόσο μίζερος ὅπως σὲ μένα. Αὐτοῦ τοῦδῶσε κ' ἔφαγε καλὰ καὶ τίς δυὸ φορὲς! Μόνο γιὰ μένα ὅλη ἡ μπόρα.

Γιὰ τὸν ἀδελφὸ μου εἶχε ἰδιαίτερη ἐκτίμηση. Αὐτόνα ρωτοῦσε πάντοτε, καὶ σ' αὐτόνα φαινότανε νὰ λέει τίς κολοβὲς ἱστορίες του. Καὶ φρόντιζε ἀκόμα, καὶ μὲ ποιοὺς εἶχε πιάσει σχέση.

Τὴν τρίτη φορὰ πὸν πήγαμε βρήκαμε μόνο τὴ θειά μας νὰ κουνιέται στὴν πολυθρόνα. Εἶχε σηκωθεί αὐτὴ, κείνη τὴν ἡμέρα, λίγο νωρίς. Νομίσαμε πὼς ὁ χοντροθιεῖος θὰ εἶταν ἔξω, καὶ ρωτήσαμε. Ὁχι, δὲν εἶταν ἔξω, διάβαζε στὸ δωμάτιό του ἔφημερίδα. Κ' ἔστειλε τὴ δουλίτσα νὰ τοῦ τὸ πεῖ, πὼς εἶχαμε πάει.

Καθὼς μιλοῦσαμε νὰ τος καὶ μπαίνει κρατῶντας μιὰ ἔφημερίδα.

— Ἐ, μᾶς εἶπε μὲ κάποια ἀσστηρότητα καὶ χωρὶς νὰ μᾶς χαιρετήσῃ, τί κάνετε, μὴ μπερμπατεύετε;

— Μά, Πραξιτέλη, τ' εἶνε αὐτὰ πὸν λές!.. τοῦ εἶπε ἡ γυναῖκα του. Μὴ νομίζεις ὅτι εἶναι σὰν καὶ σένα, ὅτι σοῦ μοιάζουν;..

— Ναί, ναί, ἔχεις δίκιο, περιστερούλα μου, ἀλλὰ νὰ λάβεις ὑπὸ σημεῖωση, ὅτι τὸ πᾶν, τὸ πᾶν, μάλιστα τὸ πᾶν! εἶνε ἡ συναναστροφή!.. Καὶ καλὰ γι' αὐτόν, ἄσ' τον αὐτόνα, αὐτὸς εἶνε δημοσιογράφος!.. Γιὰ τὸ παιδί αὐτό, πὸν θέλει σπουδὴ!.. Γιατρός!.. Δὲν εἶνε μικρὸ πρᾶμα!..

Ρώτησε τι ὥρα κοιμᾶται, συμβούλεψε ἐμένα νὰ τὸν προσέχω καὶ νὰ μὴν τὸν παρασέρνω δῶ καὶ κεῖ. Κ' ὕστερα:

— Μὲ ποιανούς ἔχεις σχέση, εἶπε στὸν ἀδελφό μου, μὲ ποιανούς συναδέλφους σου;..

Ἐὖ ἀδελφός μου τοῦ ἀνάφερε λίγα ὀνόματα...

— Γαλάτῃ;.. Ναί, ναί, τὸν ξέρω, τὸν ξέρω τὸν πατέρα. κ' αὐτόνα ναί, ναί!.. Ὡραία, κι αὐτοὺς τοὺς ξέρω, ξέρω τοὺς πατέρες τους. Ὁ Μαλούτης ἔχει μεγάλη περιουσία...

— Ὁχι, τοῦ λείει ὁ ἀδελφός μου, δὲν ἔχει.

— Μὰ τὸν ξέρω, σοῦ λέω!..

— Μὰ δὲν ἔχει μεγάλη περιουσία, δυστυχοῦν!..

— Ἴσως θὰ ξέπεσαν;..

— Μὰ δὲν ἔχει καὶ πατέρα...

— Δὲν ἔχει πατέρα!.. Ποιὸς σ' τ'ῆπε;

— Ὁ ἴδιος!

— Μπορεῖ!.. Μπορεῖ νὰ πέθανε χωρὶς νὰ τὸ μάθω!..

Ἀργήσαμε λίγο νὰ πάμε, καὶ ὅταν βρεθῆκαμε κεῖ, εἶδαμε τὸ σπίτι ἀλλαγμένο. Ὁ Πραξιτέλης κίτρινος, ἀξύριστος...

— Μὰ τί γινήκατε, μᾶς εἶπε, χαθῆκατε ἐσεῖς!.. Καὶ χθὲς τὸ βράδυ σὰς ἔστειλα ἓνα γραμματάκι, τὸ λάβατε;.. Ὁχι!.. Νά ταχυδρομεῖο!.. Κ' ἔχω καὶ τὴ θειά σας ἄρρωστη, ἄρρωστη βαριά!.. Ἄχ δὲν ξέρετε!.. Ἀμαρτίες ἔχω σ' αὐτὸν τὸν κόσμον, ἀμαρτίες!.. Τί ἔχει;.. Πνευμονία, πνευμονία ἔχει!.. Ἄχ!.. Καὶ νὰ τὰ λάβετε ὑπὸ σημείωση, ὅτι αὐτὴ φταίει γιὰτὶ βγήκε ἀπ' τὴ σόμπα ζεστή, νὰ δεῖ τὸ στρατὸ πὺν περνοῦσε!.. Τί ἤθελε κ' αὐτὸς νὰ περάσει, τί ἤθελε!.. Ἄ, πάω νὰ τρελαθῶ, νὰ χάσω τὸ νοῦ μου!..

Τοῦ εἶπαμε πολλὰ γιὰ νὰ τὸν ἠσυχάσουμε. Ὁ ἀδελφός μου μάλιστα, τοῦ μιλοῦσε σὰ νάταν ὁ μεγαλύτερος γιὰτρὸς τῆς οἰκουμένης.

Καὶ ὁ θεὸς μας;

— Γιατρέ μου, τοῦ εἶπε, ἐδῶ σὲ θέλω νὰ δείξεις ἂν ἀγαπᾷς τὴ θειά σου τὴν περιστερούλα μου!.. Νά, τί θέλω, νὰ καθίσεις μαζί μας ἐδῶ λίγες μέρες, νὰ στέκεσαι ἀπὸ πάνω της... Θὰ τῆς κάνεις κ' ἐνέσεις, γιὰ τὴν καρδιά της. Θὰ

ξέρεις, δὲν πιστεύω νὰ μὴν ξέρεις!.. Δὲ μπορῶ ἐγὼ ὁ κακομοίρης!.. Ἄστε με, πάω νὰ χάσω τὸ νοῦ μου!.. Εἶπα νὰ φέρω γυναίκα, ἀλλὰ δὲ θέλει. Θὰ μᾶς κατακλέψῃ τὸ σπίτι. Τί λὲς λοιπόν, γιατρέ μου;.. Ἄν ἀγαπᾷς τὴ θειά σου, γιατρέ μου...

Ὁ ἀδελφός μου στενοχωρέθηκε. Εἶχε γραφεῖ καὶ στὴ Γερμανικὴ Σχολή, γιὰ νὰ τελειοποιήσει τὰ Γερμανικά ποὺ ἤξερε, καὶ ἀκολουθοῦσε τὰ μαθήματα μὲ μανία.

Τοῦ τόπε. Ἄλλ' αὐτός:

— Πᾶς καὶ στὴ Γερμανικὴ Σχολή; Τὴν ξέρω. Καὶ δὲ μᾶς τόπες! Ἔ, καὶ ἂν μείνεις κάμποσες μέρες καὶ δὲν πᾶς, δὲ θὰ χαλάσῃ ὁ κόσμος... Ἄν ἀρρώσταινες ἐσύ, θὰ πηγαινες;.. Κ' ἔπειτα διωρθώνεται! νὰ μιλήσουμε στοὺς καθηγητάς!.. Ποιανοὺς ἔχεις;..

Ὁ ἀδελφός μου εἶπε ἕνα δυὸ ὀνόματα γερμανικά.

— Τοὺς ξέρω, τοὺς ξέρω!.. τοὺς γνωρίζω καλά! Ἔρχονται καὶ ἀπ' τὸ Χρηματιστήριο. Ἄν θέλεις τίποτα...

Τί νὰ κάνει ὁ ἀδελφός μου; Ἐδέχτηκε νὰ μείνῃ καὶ νὰ κάνει τὸ νοσοκόμο.

Ἡ λύπη τοῦ Πραξιτέλη εἶτανε μεγάλη. Κ' ἐνῶ πρὶν τὸν περιγελοῦσα ποὺ τὸν ἄκουγα νὰ λέει περιστεροῦλα μου, τώρα μὲ συγκινοῦσε ποὺ τόλεγε.

Κ' ἔκλαιγε. Τὸν εἶδα νὰ κλαίει σὰ μικρὸ παιδί.

Ἐφυγα μόνος μετὰ τὸ μεσημέρι, γιὰτὶ μὲ κράτησε κ' ἔφαγα μαζί τους. Αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν ἐφάνηκε τσιγκούνῃς στὸ φαί...

Ἀρχισα νὰ πηγαίνω κάθε μέρα, καὶ νὰ ρωτῶ. Καὶ πάντα μὲ κρατοῦσε νὰ φάω τὸ μεσημέρι. Δὲν ἔμενα ὅμως μὲ εὐχαρίστηση, γιὰτὶ τὸ τραπέζι εἶταν πολὺ θλιβερό.

Ὁ Πραξιτέλης μὲ τὸν ἀδελφό μου ἄλλο δὲν κάνανε παρὰ νὰ λένε γιὰ τὴ θειά μου, νὰ λένε καὶ νὰ ξαναλένε τὰ λόγια της, τὰ παραμιλητά της. Καὶ ὁ Πραξιτέλης ἔκλαιε τὶς περισσότερες φορὲς. Κάποτε πάλι ποὺ εἶχε ἐλπίδες, ὅτι θὰ σωθεῖ ἡ γυναίκα του, λυπόταν γιὰτὶ ἔχασε αὐτὴ τὸ ὠραῖο ὅπως, τόλεγε, πάχος της.

— Ἄ, ἅς γίνῃ καλά κ' ἐγὼ θὰ τὴν κάνω διπλή!..

Τόχε καμάρῃ ποὺ ἡ γυναίκα του εἶχε παχύνει. Γιὰτὶ ἡ

θειά μου εἶταν ἀδύνατη πρὶν ξαναπαντρευεῖ. Κ' ἔτσι τὴν ἤξερα κ' ἐγώ, ἀδύνατη. Θυμοῦμαι μιὰ μέρα στὶς ἀρχές, μᾶς εἶχε ρωτήσῃ:

— Πῶς τὴ βρίσκετε τὴ θειά σας;

— Πιὸ καλὴ ἀπ' ἄλλοτε! τοῦ ἀπάντησα γώ.

Κ' ἔλεγα τὴν ἀλήθεια. Τὸ πάχος κείνο τὸ λίγο τῆς εἶχε δώσει κ' ἔμορφιά.

— Ἐγὼ τὴν ἔκανα ἔτσι, ἔκανε αὐτὸς χτυπῶντας μὲ τὸ δάχτυλο τὸ στῆθος του. Ἡ γυναίκα πρέπει ν' ἀναπαύεται, θέλει καὶ περιποίηση!.. Ἐγὼ τὸ κάνω αὐτό... Ἐ, περιστερούλα μου;..

— Ἐ, αὐτό!.. τοῦ ἀπάντησε κείνη ρίχνοντάς του βλέμμα τέτοιο, πού μ' ἔκανε νὰ αἰσθανθῶ ταραχή.

Μιὰ μέρα πῆγα καὶ τοὺς βρῆκα μὲ πρόσωπα νὰ λάμπουν ἀπὸ χαρά. Ὁ πυρετός τῆς θειᾶς εἶχε πέσει, πάει ἡ κρίση...

Στὸ τραπέζι ὁ Πραξιτέλης ἄρχισε πάλι τὶς διηγῆσεις του τὶς κολοβές, τ' ἀστεῖα του, καὶ μάλιστα μὲ περισσότερη ὀρμή.

Στὸν ἀδελφό μου εἶχα πάει βιβλία ἱατρικὰ καὶ λογοτεχνικὰ γερμανικά, νὰ διαβάσει. Ἐἴταν ὅμως σωστὸς βιβλιοφάγος. Γιὰ πότε τὰ διάβαζε! Μποροῦσε νὰ λησμονήσει φαῖ, τὰ πάντα γιὰ νὰ διαβάσει. Καὶ μοῦχε πεῖ νὰ τοῦ ἀγοράσω καὶ κάποιον δράμα τοῦ Σίλερ στὸ γερμανικό. Ἄλλ' ἐγὼ τὸ λησμόνησα. Ὅμοια ἔπαθε κι' αὐτὸς μὲ τὶς σκουτούρες τῆς θειᾶς του. Αὐτὴν τὴν ἡμέρα ὅμως, τὸ θυμῆθηκα ἐνῶ εἶμουν ἔτοιμος νὰ φύγω.

— Μὰ δὲ μοῦ λές, μοῦ εἶπε, τὸν βρῆκες τὸ Σίλερ;

Ὁ χοντροθειδὸς ὁ Πραξιτέλης, πού στεκόταν ἐκεῖ κοντά, ὄρθωσε τὸ κορμὶ του...

— Ποιόνα εἶπες;.. ρώτησε.

— Τὸ Σίλερ τὸ μεγάλο ποιητὴ...

— Τὸ Σίλερ!.. Ἐμένα πές μου! τὸν ξέρω καλά! Σὲ μένα ὅ τι θέλεις πές μου... εἶνε φίλος μου!..